

Lausunto Maa- ja metsätalousministeriölle

VN/30583/2023

14.8.2025

Luonnos valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi

Suomen Ratsastajainliitto ry suomalaisen hevosalan toisena valtakunnallisena keskusjärjestönä kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi. Hevosala on merkittävä osa suomalaista yhteiskuntaa ja vartenotettava tekijä maaseutualuiden veto- ja pitovoiman edistämisessä. Alkuperäisrotumme suomenhevonen on osa kansallista kulttuuriperimää, identiteettiä ja monimuotoisuutta.

Yhteiskunnallisesti vaikuttava hevosala

Hevosalan järjestöjen yhteisenä tavoitteena on hevosalan toimintaedellytysten turvaaminen suomalaisessa yhteiskunnassa pitkällä tähtäimellä. Hevosala on tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa monin eri tavoin. Se tarjoaa työtä n. 15 000 henkilölle n. 6500 henkilötyövuoden verran, joka on verrattavissa mittasuhteiltaan Lapin matkailuun ja metsäkoneenkuljetusalaan. Hevosalalle työllistyy niin yrittäjiä, kuin palkattuja työntekijöitäkin. Työn luonne edistää fyysistä ja henkistä toimintakykyä ja katsommekin, että hevosalalla on merkittävää vaikutusta yksilö- ja yhteisötasolla yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä pysymiseen. Tämä tuo merkittäviä kustannussäästöjä yhteiskunnalle, kun hevosalan toimijat ovat arvontuottajan eivätkä kustannusten luoja roolissa. Aktiivinen, usein lapsuusvuosista pitkälle vanhuuteen ulottuva aktiivisuus lisää myös yhteiskunnan resilienssiä.

Hevosalta maaseudulle veto- ja pitovoimaa

Hevosala ei ylläpidä pelkästään urheilu- ja harrastusmahdollisuuksia, sillä on lisäksi merkittävä vaikutus maaseudun elinvoimaisuuden, talouden ja kulttuurin ylläpitäjänä ja vahvistajana. Suomalaisella hevosalaudella on 274 miljoonan euron aluetalousvaikutukset vuodessa. Hevosala ulottuu kaupungeista syrjäisille maaseutualueille ja hevosala tukee maatiloja ja sitä kautta maatalouden huoltovarmuutta tehden ostoja suomalaisilta maanviljelijöiltä 46 miljoonalla eurolla vuosittain.

Hevosalalla on erittäin tärkeä rooli maaseudun rakennemuutoksessa. Hevosala tuo uutta yritystoimintaa ja myös uusia liiketoimintamuotoja maaseudulle nostaen sen elinvoimaisuutta, veto- ja pitovoimaa. Hevosala monipuolistaa palvelutarjontaa, luo koulutus- ja työpaikkoja vaikuttaen näin ollen positiivisesti maaseutualueiden elinvoimaan.

Maatalouden ja hevosalan keskinäinen vaikutussuhde on hyvä esimerkki siitä, miten hevosala hyödyttää ja hyödyntää muiden alojen tuotantoa ratkaisevassa määrin. Hevosalan merkityksen huomioiminen osana maaseutupolitiikkaa on näkemyksemme mukaan olennaista maaseudun elinvoiman kannalta.

Luonnon monimuotoisuus ja ympäristövaikutukset

Hevosalan infrastruktuuri sisältää laidun-, viher- ja reuna-alueita, jotka lisäävät luonnon monimuotoisuutta ja edistävät hiilensidontaa. Hevostallien yhteydessä olevat kasvipeitteiset alueet toimivat luonnonarvoja säilyttävinä alueina. Hevostallialueet muodostavat käytäviä ja elinympäristöjä erilaisille ekosysteemeille, jotka lisäävät sekä ympäristön että ihmisten resilienssiä erilaisissa ympäristöissä. Hevosalaan liittyvä infrastruktuuri sisältää käytännössä aina pinta-alaltaan eri kokoisia kasvipeitteisiä alueita, jotka omalta osaltaan auttavat ilmastomuutokseen sopeutumisessa, sen hillitsemisessä ja luonnon monimuotoisuuden lisäämisessä ja ylläpitämisessä.

Hevostallialueet muodostavat niin kaupungeissa kuin maaseutualueillakin ekologisen kytkeytyvyyden verkostoja, joiden avulla on mahdollista ennallistaa, arvottaa ja vahvistaa luonnon monimuotoisuutta. Erilaisten luontoalueiden muodostaman verkoston avulla kasvien ja eläinten on mahdollista liikkua laajoilla alueilla. Hevosalan toiminnalla voidaan katsoa olevan monenlaisia, positiivisia ympäristövaikutuksia.

Kansallisrotumme suomenhevon on ainutlaatuinen, monipuolinen hevosrotu, joka on sopeutunut yhteiskunnallisiin muutoksiin ennennäkemättömällä tavalla. Suomenhevosen populaation vaaliminen on merkittävää kulttuurillisesti ja myös kotieläinten geneettisen monimuotoisuuden säilymisen kannalta.

Ratsastus ja tasa-arvo

Hevosala ja erityisesti ratsastus on sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta merkittävä toimiala suomalaisessa yhteiskunnassa tarjoamalla harraste-, koulutus- ja työpaikkoja tilastollisesti etenkin tytöille ja naisille. Ratsastuksen harrastajista 75.000 on enintään 18-vuotiaista ja 94 % naisia tai tyttöjä. Ratsastus on yksi suurimmista naisten harrastamista terveysliikunta-, kuntoilu- ja urheilumuodoista. Varhaiskasvatuksikäisillä tytöillä ratsastus on kymmenen suosituimman lajin joukossa. OKM:n koululaiskyselyn mukaan ratsastus on alakouluikäisten tyttöjen toivotuin ja yläkouluikäisten tyttöjen kolmanneksi toivotuin harrastus. Myös naisilla ratsastus on kymmenen suosituimman lajin joukossa.

Hevosalalla, erityisesti ratsastuksen liikuntapalveluja tarjoavien yritysten joukossa, on huomattavan paljon naisyrittäjiä ja naisten harjoittamaa yritystoimintaa erityisesti pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Hevosalan yrityksistä 75 % on naisvetoisia. Jo pelkästään Suomen Ratsastajainliiton 288 jäsentäillä tarjotaan liikuntapalveluja lapsille, nuorille, aikuisille, sekä erityisryhmien edustajille. Myös sote-palvelujen osuus on huomattava ja jatkuvassa kasvussa.

Hevosalan sosiaaliset vaikutukset

Hevosalan tuottamat terveydelliset, sosiaaliset, ennaltaehkäisevät ja kuntouttavat vaikutukset ovat yhteiskunnan kannalta merkittävät. Pelkästään ratsastuksen harrastajia on noin 160 000, joten ratsastus on merkittävä suomalainen liikuttaja. Hevostoiminnan, sekä muun urheilun ja liikunnan kautta hyvinvointi lisääntyy tutkitusti. Ratsastusta harrastavien määrästä laskettuna, lajia yli 2,5 tuntia viikossa harrastavien määrä tuo yhteiskunnalle liikkumattomuuden kustannussäästöjä yli 30,8 miljoonaa euroa vuodessa.

Yhteiskunnan kannalta erittäin merkittävä seikka on hevostoiminnan ja muun liikunnan ja urheilun syrjäytymistä ehkäisevä vaikutus erityisesti lapsille ja nuorille. Pelkästään ratsastusharrastuksen johdosta syrjäytymisriskistä poistuneiden nuorten elinikäisen kustannussäästön valtiolle on arvioitu olevan 1,6 miljardia euroa. Hevostoiminta tallilla edistää yleisesti lasten ja nuorten sosiaalista kasvua ja hyvinvointia.

Hevoset pitävät ikääntyviä ihmisiä aktiivisena ja työikäistä väestöä fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti työkykyisinä. Hevosilla on merkittävä vaikutus mielenterveyden ylläpitämisessä ja tukemisessa. Hevosavusteinen toiminta on kasvava toimintamuoto osana sote-alan palvelutuotantoa. Se on kustannustehokasta, toimivaa ja sen saatavuus on hyvää.

Kehittämissuosituksat 23 (MANE, dialogisuus, osallistaminen ja viestintä) ja 24 (Mane ja maaseutuvaikutusten arviointi)

Lausunnolla olevaan luonnokseen on laadittu tavoitteita ja niiden saavuttamiseksi kehittämissuosituksia. Kehittämissuosituksissa 23: MANE, dialogisuus, osallistaminen ja viestintä, sekä 24: MANE ja maaseutuvaikutusten arviointi ehdotamme, että tavoitteissa mainittuihin verkostoihin kirjataan mukaan kolmannen sektorin toimijat, kuten esimerkiksi hevosalan keskusjärjestöt Suomen Ratsastajainliitto ry ja Suomen Hippos ry. Hevosalan keskusjärjestöillä on erittäin vahva kytkös maaseudun kehittämiseen hevosalan kautta. Keskusjärjestöt tuntevat sektorin hyvin ja osallistuvat esimerkiksi edunvalvonnan avulla toimialan ja toimintaympäristön kehittämiseen. Hyvinvoiva ja kestävä hevosala on maaseutualueiden elinvoiman ylläpitämisen ja kehittymisen näkökulmasta keskeinen toimintamuoto ja elinkeino.

Helsingissä 14.8.2025

Jukka Koivisto

toiminnanjohtaja

Suomen Ratsastajainliitto ry

Minna Peltonen

tallitoiminta- ja vastuullisuuspäällikkö

Suomen Ratsastajainliitto ry

